

[Formanden.]

forslag til lov om ændring af lov om
avancestop [af Poul Dam m. fl.]
og
forslag til lov om ændring af lov om
vejledende priser og om prisstop for
tjenesteydelser [af Poul Dam m. fl.].

Mødet hævet kl. 11.28.

8. møde.

Fredag den 11. oktober kl. 10.

Formanden: Medlemmer af folketinget Aksel Larsen, Poul Dam, Krog Hansen og Morten Lange har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af forbrugsskatter.

Medlemmer af folketinget Kjær Rasmussen og Sigsgaard har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren:

„Vil regeringen medvirke til foranstaltninger, der sikrer, at det gøres til en betingelse for ydelse af statsstøtte til undervisningsinstitutioner og sociale institutioner, at disse ikke ved regulativer eller på anden vis på urimelig måde foretager indgreb i den personlige frihed?“

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Aksel Larsen): På socialistisk folkepartis vegne skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af forbrugsskatter.

Forslaget er fremsat ud fra den opfattelse, at indførelse af en almindelig omsætningsafgift (merværdi-omsætningsafgiften) burde være fulgt af en revision af forbrugsskatterne i øvrigt, de såkaldte punktsskatter. Disse er indført, forhøjet og reguleret ud fra

statens finansbehov og for hver enkelt varegruppes vedkommende ud fra opportunistiske vurderinger af, hvad den pågældende vare eller varegruppe nu kunne antages at kunne bære — vel at mærke uden at forbruget påvirkedes i nedadgående retning, hvorved statens indtægter af den pågældende afgift ville gå ned. I visse situationer er forhøjelser også sket med bevidst forbrugsbegrænsende hensigt, altså som en primitiv konjunktur-regulering.

Dette har imidlertid bevirket, at forbrugsvarer, som i og for sig måtte betegnes som om end ikke absolut livsvigtige, så dog uundværlige, blev beskattet. Det har også for visse masseforbrugsvarer forårsaget en ret stor forvridding af det ellers anerkendte princip med progressiv beskatning, idet adskillige punktsskatter har fået en karakter af kopskatter. Endelig er der punktsskatter, som er vanskelige at administrere, og hvis fiskale værdi derfor kan være tvivlsom.

Socialistisk folkeparti har tidligere foreslået, at regering og folketing i forening skulle foretage det, man kalder en kulegravning af hele punktsskatteområdet med det formål at nå frem til forslag om en revision, som kunne indebære, at nogle punktsskatter helt blev ophævet, andre nedsattes og nogle muligvis reguleredes opad. Dette er blevet afvist af regeringen, som stillede i udsigt, at den selv ville foretage den fornødne undersøgelse og fremkomme med forslag. Der er imidlertid ikke fra finansministeren kommet sådanne forslag, og de er heller ikke stillet konkret i udsigt. Derfor har vi anset det for nødvendigt at fremsætte vort forslag om, hvad der bør gøres.

At forslaget fremsættes nu, er begrundet med de uheldige virkninger på beskæftigelsesgraden af den finanspolitiske stramning, som er gennemført bl. a. ved forhøjelse af meromsprocenten. Som nu også fremhævet af Det økonomiske Råds formandskab er forbrugsbegrænsningen og den deraf svigtende afsætning på hjemmemarkedet en væsentlig årsag til arbejdsløsheden, og en nedsættelse af forbrugsbeskatningen og dermed af forbrugsvarerpriserne må antages at være et virksomt middel til at sætte beskæftigelsesgraden i vejret. Hvad en mere udførlig begrundelse angår, henviser vi til de synspunkter og argumenter, der tidligere

[Aksel Larsen.]

er fremført fra vort partis side, bl. a. i den politiske debat om statsministerens redegørelse i folketingets åbningsmøde.

I vort forslag opfordrer vi regeringen til snarest at fremsætte forslag til lovændring, hvorved merværdiafgiften nedsættes fra 12½ procent til 11 procent. Vi har foreslået 11 procent (helt nøjagtigt elleve en niendedel procent), fordi dette vil medføre den lettelse for såvel handelen som administrationen, at der så simpelt hen til staten skal svares 10 procent af varens salgspris indbefattet meromsen. Vi mener også, at en sådan nedsættelse i stedet for en nedsættelse til 10 procent af salgsprisen (uden meroms) vil være af foretrække af statsfinansielle grunde, fordi der så bliver flere midler til rådighed til nedsættelse af punktskatter.

Hvad disse angår, foreslår vi at nedsætte cigaretafgiften og olæfgiften, idet vi må anse disse masseforbrugsvarer for at være alt for højt beskattet, jævnfør bemærkningen om kopskatter.

Vi foreslår restaurantskatten totalt ophævet. Denne beskatning må anses for at være i enhver henseende urimelig samtidig med, at den formentlig medvirker til at gøre Danmark upopulært som turistland og dermed berøver det valutaindtægter.

Vi foreslår ophævelse af afgifterne på konsum-is, kosmetik og toiletartikler, radioapparater, fjernsynsmodtagere og pladespillere samt at ophæve loven om forskellige forbrugsafgifter, der beskatter sådanne varer som papir og pap, glødelamper og elektriske sikringer, mineralvand, tændstikker, lighterer, kaffesurrogater, spillekort og grammofoonplader. Det burde være en logisk konsekvens af meromsens indførelse, hvorved disse almindelige forbrugsvarer belægges med omsætningsafgift, at punktskattningen af dem ophører.

Vi foreslår endvidere omlægning af motorbeskatningen, således at omsætningsafgiften på motorkøretøjer (indregistreringsafgiften) konverteres til en løbende afgift af motorkøretøjernes drift. Dette vil formentlig føre til en forbedring af bilparken. Det vil mindske behovet for kapital til finansiering af bilkøb og derved påvirke renteniveauet. Da renter af privat gæld er fradragsberettigede på selvangivelsen, vil

det også i et vist omfang forøge den samlede beskatningsbare indkomstmasse og således have visse gunstige virkninger for statskassen. Naturligvis gælder denne reform kun nyregistrerede motorkøretøjer.

Vi har set os nødsaget til at fremsætte vore forslag som et samlet forslag til beslutning, idet de fornødne lovforslags og ændringsforslags udarbejdelse er en opgave, som vanskeligt kan løses af andre end finansministeriet.

Forslagsstillerne er fuldkommen klar over, at en gennemførelse af vore forslag vil betyde et provenutab for statskassen. Det kan for indeværende finansår (med alle forbehold) anslås til 500-600 millioner kroner, idet nogle af nedsættelserne henholdsvis ophævelserne kan sættes i kraft med ret kort frist, mens f. eks. nedsættelsen af meromsprocenten først vil kunne foretages i forbindelse med et kvartalsskifte, altså fra 1. januar 1969.

Der kan ikke næres betænkeligheder ved en sådan formindskelse af statskassens indtægter, hvorved kasseunderskuddet vil forøges for dette finansår. Under den herskende økonomiske afmatning, som i ikke ringe grad skyldes den af regeringen iværksatte finanspolitiske stramning, vil en forøgelse af købekraften og dermed den hjemlige efterspørgsel have gunstige virkninger for erhvervslivet og bidrage til at mindske arbejdsløsheden. Den vil således bidrage til, at det løfte, regeringspartierne gav før valget om at skabe fuld beskæftigelse, kan begynde at blive holdt.

Det må også bemærkes, at statskassens likviditet kan forbedres ved, at de kreditperioder, staten indrømmer visse import- og fabriktionsvirksomheder med hensyn til indbetaling af skyldig afgift (tobak, spiritus, benzin o. a.), afkortes.

På forslagsstillerens vegne anbefaler jeg forslaget til velvillig og forhåbentlig hurtig behandling.

Formanden: Det var min agt på dette tidspunkt at have ladet foretage afstemning om godkendelse af forskellige valg. På grund af det ringe fremmøde kan dette ikke lade sig gøre på nuværende tidspunkt, og det vil derfor finde sted umiddelbart før mødets slutning.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m. v.).

(Lovforslaget (nr. 10) findes i tillæg A. sp. 199, fremsættelsen i tidenden sp. 83).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 2-4 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Forhøjelse af ydelser).

(Lovforslaget (nr. 11) findes i tillæg A. sp. 209, fremsættelsen i tidenden sp. 83).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Forhøjelse af grundbeløb).

(Lovforslaget (nr. 12) findes i tillæg A. sp. 205, fremsættelsen i tidenden sp. 83).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. (Forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder).

(Lovforslaget (nr. 13) findes i tillæg A. sp. 189, fremsættelsen i tidenden sp. 83).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Niels Mørk: De foreliggende lovforslag går ud på at indregne de midlertidige tillæg, som er affødt af den momsforhøjelse, regeringspartierne gennemførte i foråret, i pensionernes grundbeløb. Det er noget rent teknisk, som vi kan anbefale. Men for en ordens skyld må jeg understrege, at dette ikke betyder særlige forbedringer til pensionisterne i forhold til det, de har i dag, og selv om vi selvfølgelig er klar over, at lovforslagenes vedtagelse haster af hensyn til kommunerne, vil vi gerne have dem henvist til et udvalg til en nærmere gennemgang.

I åbningstalen blev der sagt i relation til den foreliggende betænkning om fradragsreglerne i den sociale pensionslovgivning, at regeringen vil overveje de muligheder, der foreligger for en forenkling på dette område.

Jeg har selvfølgelig bidt mærke i, at der kun er omtalt forenkling og ikke sagt ét ord om lempelser i disse regler. Dette for-
bavser mig lidt, eftersom venstre ofte i de glade oppositionsdage har givet stærkt udtryk for, at lempelser i fradragsreglerne var nødvendige, ikke mindst i de tilfælde, hvor den ene ægtefælle får invalidepension og den anden har en indtjening. Men måske er det kun en forglemmelse i åbningstalen.

I den forbindelse vil jeg henvise til hr. J. O. Krag's bemærkninger ved åbningsdebatten, hvor han på mit partis vegne gik ind for både en forenkling og en lempelse af fradragsreglerne. Da det ligger sådan, at betænkningen om disse vigtige problemer allerede blev afgivet i februar måned dette år, vil jeg tillade mig at spørge ministeren, hvornår vi kan forvente et lovforslag fremsat.

Der kan vel næppe herske tvivl om, at de sociale pensioner som helhed i den sidste tid er sakket agterud i forhold til gennemsnitslønnen for en arbejder. I den forbindelse savnede jeg i åbningstalen en bemærkning om, at pensionerne bør ajourføres på grundlag af lønudviklingen, således at pensionisterne automatisk får andel i velstandsudviklingen. Jeg vil også tillade mig at spørge ministeren, om vi kan vente et regeringsinitiativ på dette område.

Lad mig konkludere, at hvis der ikke fra regeringen inden længe kommer et initiativ med hensyn til lempelser og forenkling af fradragsreglerne og en automatisk regulering af de sociale pensioner på grundlag af lønudviklingen, vil mit parti fremsætte lovforslag herom.

Clara Munck: Som allerede sagt af hr. Niels Mørk drejer disse fire lovforslag sig om at indregne et midlertidigt tillæg, der blev givet til forskellige grupper af pensionister i anledning af momsforhøjelsen, i pensionernes grundbeløb. Dette var en klar aftale mellem partierne i marts sidste år, og den konservative folketingsgruppe kan kun udtrykke tilfredshed med, at socialministeren allerede nu kommer med lovforslagene, sådan at både pensionister og kommuner ved, hvad de skal indregne og rette sig efter fra 1. april næste år.

Nu er det jo ikke så mærkeligt, at hr. Niels Mørk, når vi har fået en ny regering,